

زیارت اربعین معانی بسیاری دارد و پیام روشنی برای طاغوتیان عالم است، فریادی است که بر سر ظالمان بلند می شود و زائران را به سوی زیارت کربلا، برای تجدید بیعت با امامشان بر می انگیزد، ندایی برای منکران است و بیانگر این مطلب است که ما تمسک به باب حسین(علیه السلام) را تا ظهور امام حجت (عجل الله فرجه) از دست نمی دهیم

اربعین، سَرِّی از اسرار خدای تعالی است که هیچ یک از علمای ربّانی به این سرّ ربّانی نرسیده اند، خداوند عزیز قدیر در قرآن کریم فرموده است: (وَاعْدُنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً) [1]

و در مورد قوم موسی (ع) فرموده اند: (قَالَ قَاتِلْهَا مُحَرَّمَةً عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ). [2]

و نیز: (حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ). [3]

و در احادیث شریف ائمه(علیهم السلام) بارها عدد چهل وارد شده است، امام صادق (علیه السلام) فرموده اند: هر یک از شیعیان ما چهل حدیث را حفظ کند، خداوند در روز قیامت او را فقیه و عالم بر می انگیزد و او را عذاب نمی کند. [4]

و نیز فرمودند: آنگاه که مؤمنی بمیرد و چهل مؤمن بر جنازه اش حاضر شوند و بگویند خدایا! ما از او چیزی جز خیر ندیدیم و تو بر او از ما داناتری، خداوند تبارک و تعالی می فرماید: شهادت شما را قبول کردم و از او آمرزیدم، آنچه را که شما نمی دانید.

در حدیث دیگری فرمودند: هر کس چهل مؤمن را دعا کند و سپس برای خود دعا کند، دعایش را مستجاب می کنم.

ابودر غفاری و ابن عباس (رحمة الله علیهم) از نبی اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) روایت می کنند که فرمودند: همانا زمین چهل صبح بر «مؤمنی» که وفات یافته است می گیرد.

یادبود اربعین تنها منحصر به مسلمانان نیست، بلکه غیر مسلمانان نیز تا چهل روز بعد از وفات نزدیکان خود، به عزای آنها توجه می کنند، و در روز چهلیم نزدیکان و دوستان و خانواده اش بر سر قبرش حاضر می شوند و مراسم عزای برگزار می کنند، مسیحیان نیز به همین طریقه مراسم عزای چهلیم وفات شخص خود را با اجتماع در کلیسا برگزار می کنند و این اعمال را در نیم سال وفات شخص و یکسال تمام نیز انجام می دهند.

همچنین یهودیان: عزای شخص وفات یافته را پس از سی روز و نه ماه و یکسال کامل برگزار می کنند. [5]

همه این اعمال به عنوان یادبود و ستودن خوبیها و اعمال نیک شخص وفات یافته است.

با این تفصیلات، حال چگونگی می توان نسبت به یادبود اربعین یکی از عزیزترین بندگان خدا - نار ... - امام حسین (علیه السلام) و شهدای کربلا بی تفاوت بود؟

امام باقر (علیه السلام) می فرماید: همانا آسمان چهل صبح بر حسین (علیه السلام) گریست و به رنگ سرخ طلوع و غروب می کرد. [6]

امام جعفر صادق (علیه السلام) نیز می فرماید: همانا آسمان چهل صبح خون گریست، و زمین چهل صبح گریست، و خورشید چهل صبح با کسوف و به رنگ سرخ گریست... و فرشتگان نیز چهل صبح بر او (امام حسین) گریستند. [7]

از آنجا که مصائب امام حسین (علیه السلام) از حد تصور انسان بیرون است، به هیچ وجه نمی توان حق این مصیبت را ادا کرد و به همین خاطر است که این سنت شریف (عزاداری) نباید متوقف شود و پایبندی به زیارت امام حسین (علیه السلام) نیز از جانب خاندان پاک وی زمینه ای را فراهم نموده، تا فاجعه عاشورا و درسهای عظیم آن به باد فراموشی سپرده نشود.

علامه مجلسی در مناقب به نقل از شریف مرتضی می گوید: سر امام حسین (علیه السلام) در اربعین، از شام به کربلا برگردانده شد و به بدنش ملحق گردید. [8]

در روایتی از امام حسن عسکری (علیه السلام) است که: از علامات مؤمن، خواندن زیارت اربعین است. [9]

و در روایتی، صفوان بن مهران می گوید: مولایم امام صادق (علیه السلام) به من فرمود: زیارت اربعین را به هنگام بالا آمدن روز بخوان. [10]

این علامت مؤمنی است که تسلیم اوامر خدای تعالی در پیروی از اولیایش می باشد، و در دوستی و مودت با آنها پایبند است، خدایی که به پیامبرش فرمود: (قل لا أسئلكم من أجر إلا المودة فی القربی) [11] و امام حسین (علیه السلام) از نزدیکترین کسان رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) و از مصادیق آیه مودت است.

اربعین، زنده نگه داشتن یاد او و همدردی با او، همراه با پیروی و اظهار عطف و روحی و قلبی بر ماجرای کربلا اوست.

در اینجا، ماجرای آمدن جابر به کربلا را ذکر می کنیم که مشتمل بر درسهای فراوانی است، شیخ جلیل القدر، عماد الدین ابوالقاسم طبری آملی (از بزرگان علم حدیث) در کتاب خود «بشارة المصطفى لشعبة المرتضى» از عطیة بن جنادة العوفی (از راویان امامیه) نقل می کند که: همراه با جابر بن عبد الله انصاری (رحمة الله علیه) به

زیارت قبر حسین (علیه السلام) رفتیم، وقتی به کربلا وارد شدیم، جابر به سمت ساحل فرات نزدیک شد و در آن غسل کرد و سپس شالی بر کمر بست و سعد

(گیاهی سیاه و خوشبو) بر بدنش پاشید و سپس الله - الله گویان به قبر امام نزدیک شد و به من گفت: دست مرا بر قبر بگذار... سپس خود بر روی قبر افتاد و آنقدر

گریست که از هوش رفت. اندکی آب بر او پاشیدیم تا به هوش آمد و باز می گفت: یا حسین، حبیبی... جواب حبیب خود را نمی دهی؟ و خود (جابر) اینگونه جواب خود را

داد که چگونه جواب من را بدهی، در حالی که رگهای گلویت بریده شده و سرت از جسمت جدا شده است... الی آخر. آنگاه به اطراف قبر نگاهی کرد و گفت: السلام علیکم اینها الارواح التي حلت بفنائکم... ما در آنچه بر شما وارد آمده، با شما مشارکت داریم. عطیه می گوید: به جابر گفتیم: چگونه ما با آنها مشارکت داریم، در حالی که همراه با آنان به هیچ صحرایی وارد نشدیم و از کوهی بالا نرفتیم و شمشیری نزدیم، درحالی که: آن قوم، سرها را از بدنهایشان جدا کردند و کودکانشان را یتیم کردند و زنانشان را بیوه کردند. جابر جواب داد: از حبیب رسول الله (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) شنیدم که فرمودند: مَنْ أَحَبَّ عَمَلَ قَوْمٍ أَشْرَكَ فِي عَمَلِهِمْ. هر کس عمل قومی را دوست داشته باشد، با آنها در عملشان مشارکت دارد. قسم به آنکه محمد (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) را به حق، به عنوان نبی خود فرستاد، همانا نیت من و اصحابم همان است که حسین (علیه السلام) و اصحابش بر آن بودند. [12]

جابر در بین راه به من گفت: ای عطیه! می خواهی وصیتی به تو کنم، چرا که گمان نمی کنم بعد از این سفر تو را ببینم... «دوست بدار هر چه را که آل محمد دوست می دارند، و دشمن بدار هر آنچه که آل محمد دشمن می دارند، و همراه با محب آل محمد (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) باش، چرا که اگر به سبب کثرت گناهان، يك قدمت بلغزد، به سبب محبت تو به اهل بیت، قدم دیگری، تو را ثابت نگه می دارد، محب ایشان به بهشت باز می گردد و دشمن ایشان به جهنم [13]. زیارت اربعین معانی بسیاری دارد و پیام روشنی برای طاغوتیان عالم است، فریادی است که بر سر ظالمان بلند می شود و زائران را به سوی زیارت کربلا، برای تجدید بیعت با امامشان بر می انگیزد، ندایی برای منکران است و بیانگر این مطلب است که ما تمسک به باب حسین(علیه السلام) را تا ظهور امام حجت (عجل الله فرجه) از دست نمی دهیم، این زائران، مال و جان خود را در راه یاری کربلای حسین(علیه السلام) فدا می کنند و ما و فرزندانمان همچنان بر این حال پایداری می مانیم و هیچ نوع اسباب ترور و انفجار هرگز نمی تواند ما را از آن راه پر افتخار باز دارد، بلکه بر عشق زیارت کربلا و شهادت فی سبیل الله و در راه امام حسین(علیه السلام) می افزاید. زیارت، یکی از انواع وسایل ارتباط بین مسلمانان است که دشمنان شیعه در روزگاران مختلف با آن مبارزه کرده اند... امام حسین (علیه السلام) به خاطر والاترین مقاصد و اهداف جهاد کرد و قیامی نمود که مثلش هرگز یافت نمی شود، او خانواده و یارانش را در راه احیای دین، و رسوایی منافقین فدا کرد و مرگ با عزت را بر حیات با ذلت ترجیح داد.

پس، حق است که هر سال و بلکه هر روز یاد او در جانها زنده گردد و چشمها به جای اشک خون بگیرند، که خود فرمود: (أَنَا قَتِيلُ الْعَبْرَاتِ، مَا ذُكِرْتُ عِنْدَ مُؤْمِنٍ إِلَّا وَدَمَعَتْ عَيْنَاهُ)

من کشته اشکهایم، هیچ مؤمنی مرا یاد نمی کند، مگر آنکه چشمانش اشک می ریزد.

امام زین العابدین (علیه السلام) سی سال بر مصیبت پدر گریست...

امام صادق (علیه السلام) پیوسته مصیبت جدش را یاد می کرد و می گریست و در رثای او شعر می سرود...

امام کاظم (علیه السلام) وقتی ماه محرم می شد، خنده در چهره اش دیده نمی شد و غم و اندوه بر او غلبه داشت...

امام رضا (علیه السلام) فرمودند: همانا مصیبت حسین (علیه السلام) چشمانمان را مجروح ساخته و اشکها را سرازیر نموده و کرب و بلا را تا به قیامت برای ما به میراث نهاده است...

السَّلَامُ عَلَى وَليِّ اللّهِ وَحَبِيبِهِ، السَّلَامُ عَلَى خَلِيلِ اللّهِ وَتَحِيَّيِهِ، السَّلَامُ عَلَى صَفِيِّ اللّهِ وَابْنِ صَفِيَّهِ، السَّلَامُ عَلَى الْخُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الشَّهِيدِ السَّلَامُ عَلَى أَسِيرِ الْكُفْرَاتِ وَقَتِيلِ الْعَبْرَاتِ، اللّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّهُ وَلِيُّكَ وَأَبْنُ وَلِيِّكَ وَصَفِيُّكَ وَأَبْنُ صَفِيِّكَ الْفَائِزُ بِكَرَامَتِكَ، أَكْرَمَتَهُ بِالشَّهَادَةِ وَحَبْوَتَهُ بِالسَّعَادَةِ، وَأَحْتَبُّهُ بِطِيبِ الْوَلَادَةِ، وَجَعَلْتَهُ سَيِّدًا مِنَ السَّادَةِ، وَقَائِدًا مِنَ الْفَاعِدَةِ، وَذَائِدًا مِنَ الذَّادَةِ، وَأَعْطَيْتَهُ مَوَارِيثَ الْأَنْبِيَاءِ، وَجَعَلْتَهُ حُجَّةً عَلَى خَلْقِكَ مِنَ الْأَوْصِيَاءِ، فَاعْتَدَّرَ فِي الدَّعَاءِ وَمَنَحَ التَّصَدُّقَ، وَبَدَّلَ مُهْجَتَهُ فِيكَ لِيَسْتَنْفَعُ عِبَادَكَ مِنَ الْجَهَالَةِ وَخَيْرَةَ الصَّلَاةِ، وَقَدْ تَوَازَرَ عَلَيْهِ مِنْ عَرَّةِ الدُّنْيَا، وَبَاعَ حَظَّهُ بِالْأَزْدَلِ الْأَذْنَى، وَشَرَى أُخْرَتَهُ بِالنَّمَنِ الْأَوْكَسِ، وَتَقَطَّرَسَ وَتَرَدَّى فِي هَوَاهُ، وَأَسْحَطَكَ وَأَسْحَطَ نَبِيَّكَ، وَأَطَاعَ مِنْ عِبَادِكَ أَهْلَ الشِّقَاقِ وَالْتَقَافِ وَحَمَلَةَ الْأَوْزَارِ الْمُسْتَوْجِبِينَ النَّارَ، فَجَاهَدَهُمْ فِيكَ صَائِرًا مُحْتَسِبًا حَتَّى سُقِّفَكَ فِي طَاعَتِكَ دَمُهُ وَأَسْتَبِيحَ حَرِيمَتَهُ، اللّهُمَّ قَالِعْنَهُمْ لِفَنَاءِ وَيْلًا وَعَذَابُهُمْ عَذَابًا لِيَمَّا، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ سَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ أَمِيرُ اللّهِ وَابْنُ أَمِيهِ، عِشْتَ سَعِيدًا وَمَصَّيْتَ حَمِيدًا وَمُتَّ قَعِيدًا مَظْلُومًا شَهِيدًا، وَأَشْهَدُ أَنَّ اللّهَ مُنْجِرٌ مَا وَعَدَكَ، وَمَهْلِكٌ مَنْ خَدَلَكَ، وَمَعْدِبٌ مَنْ قَتَلَكَ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ وَقَيْتَ يَعْقُدَ اللّهُ وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِهِ حَتَّى آتَيْتَ الْيَقِينَ، فَلَعَنَ اللّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَلَعَنَ اللّهُ مَنْ ظَلَمَكَ، وَلَعَنَ اللّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ

بِذَلِكَ قَرَضَتْ بِهِ، اللّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي وَلِيُّ لِمَنْ وَالَاهُ وَعَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاهُ يَا بَنِي آدَمَ يَا بَنَ رَسُولِ اللّهِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ نُورًا فِي الْأَصْلَابِ الشَّامِخَةِ وَالْأَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ، لَمْ تَنْجَسْكَ الْجَاهِلِيَّةُ بِأَنْجَاسِهَا وَلَمْ تُلَيِّسْكَ الْمُدْلِهَمَاتُ مِنْ نِيَابِهَا، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ الدِّينِ وَأَرْكَانِ الْمُسْلِمِينَ وَمَعْقِلِ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ الرَّضِيُّ الرَّكْبِيُّ الْهَادِي الْمَهْدِيُّ، وَأَشْهَدُ أَنَّ الْأَيْمَةَ مِنْ وَلَدِكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى وَأَعْلَامُ الْهُدَى وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقَى، وَالْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ مُؤْمِنٌ وَيَايَاكُمْ، مُوقِفٌ بِشَرَايِعِ دِينِي وَخَوَانِيمِ عَمَلِي، وَقَلْبِي لِقَلْبِكُمْ سَلِيمٌ وَأَمْرِي لِأَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ وَتَصَرُّفِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتَّى يَأْتِيَ اللّهُ لَكُمْ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ صَلَوَاتُ اللّهِ عَلَيْكُمْ وَعَلَى أَرْوَاحِكُمْ وَأَجْسَادِكُمْ وَشَاهِدِكُمْ وَعَائِيكُمْ وَظَاهِرِكُمْ وَبَاطِنِكُمْ أَمِينَ رَبِّ الْعَالَمِينَ [14]

[1] - و آنگاه که با موسی جهل شب قرار گذاشتیم. (بقره 51).

[2] - و {خداوند به موسی} فرمود: {ورود به} آن {سرزمین} جهل سال بر ایشان حرام شد، {که} در بیابان سرگردان خواهند بود، پس تو بر گروه نافرمانان اندوه مخور. (مائده 26).

[3] - تا آنکه به حد رشد رسید و به جهل سال رسید، گفت: پروردگار من، در دلم افکن تا نعمت را شکر کنم.

[4] - وسائل الشیعه / ج 27 / ص 29.

[5] - مقتل الحسین (علیه السلام) ، سید عبد الرزاق المقرم، ص 365.

[6] - کامل الزیارات به نقل از مقتل الحسین، سید المقرم: ص 365.

[7] - کامل الزیارات ابن قولویه ص 81، ومستدرک الوسائل، میرزا نوری 1:391|ج1 و 10| 313|ج6.

[8] - بحار الانوار علامه محمد باقر مجلسی 44: 199|ج15.

[9] - در حدیثی از امام حسن عسکری روایت شده که فرمود: علامات مؤمن پنج چیز است: نمازهای یومیه همراه با نوافل، زیارت اربعین در اربعین شهادت امام حسین علیه السلام، انگشتر به دست راست کردن که سنت پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیتش علیهم السلام است، و خاک آلود بودن پیشانی به خاطر سجده بر زمین، در خضوع و خشوع خدای تعالی و تضرع به محضر قدسی او، و آشکار گفتن بسم الله الرحمن الرحیم که در نماز واجب است بلند بر زبان جاری شود. بحار الأنوار/ علامه

مجلسي/ ج: 101/ ص: 106/ روايت: 17/ باب: 14.

[10] - بحار الأنوار، علامه محمد باقر مجلسي، ج: 101، ص: 331، روايت: 2، باب: 25.

[11]- بگو: « به ازاي آن {رسالت} پاداشي از شما خواستار نيستم، مگر دوستي درباره خویشاوندانم». (شوري 23).

[12] - به روايت از كتاب بشارة المصطفى لشيعة المرتضي، شيخ طبري 74-75.

[13] - منتهى الآمال: 2.

[14] - مفاتيح الجنان، زيارت اربعين.

مذهب نيوز